

HAC YOLCULUĞUNDA ŞÜKÜR, İBADET VE YARDIMLAŞMANIN ÖNEMİ

Allahu Teâlâ böyle sağlıklı, afiyetle güzel ibadetler üzerinde, güzel yerlerde her zaman buluştursun. Haclar, umreler yapmak nasip eylesin. Yunus Emre *rahmetullahi aleyh*, “Tiz geçer sağlıklı gün.” diyor. *Sağış*, onun dilinde sayılı demek. “Tiz geçer sağlıklı gün.” Sayılı gün çabuk geçer. Bu tatlı günler de çabuk geçti. Allah’a hamd ü senâlar olsun. Allah’ın en takvâlî, en sevgili kulları olmadığımız halde Allah en büyük nimetleri bizlere ihsan eyledi.

Bazı yazma eserlerde eski devirlerde yapılmış olan hac yolculuklarını okumuştum. Develere binip de geldikleri zaman, binekliler diye rahat ve konforlu bir seyahat yaptıklarını düşünüyorlar. Çünkü binekleri olmadığı zaman kumlara bata çıka geliyorlardı. Bu sıcak çöllerde kumlara bata çıka yürüyorlardı. Gece serin olduğu için kervan kandillerini yakıp o serinlikte seyahat ediyorlardı. Onun için Osmanlı şairlerinden biri hac yollarına; “Meşâle-i kervan gibi erbâb-ı aşk içinde nümâyânsın ey gönül!” demiş. Öyle yerlerden

geçerlermiş ki su bulamazlarmış. Böyle buzlu meşrubat, türlü türlü meyveler, türlü türlü etler, nimetler nerede? Öyle yerlerden geçer, öyle sulardan içmek zorunda kalırlarmış ki yanaştırdıkları zaman hayvanları bile içmezmiş, o kadar tuzlu, o kadar yoğun bir su.

Hele bazı konak yerlerini anlatıyordu benim okuduğum bir kitap. Bir konak yeri söylüyor; oradan öbür tarafa çıktılar mı.. Çölü geçmek için on saat, on sekiz saat yürümek zorunda kalırlarmış. Düşünün, on sekiz saat çölde kuma bata çıka yürüyüp geçmek ne demek? Dile kolay! Arada başka bir durak yeri yok.

Bulduğumuz nimetlerin kıymetini iyice anlayalım diye bunları söylüyorum. Her şey mukayese ile anlaşılır. Cenâb-ı Hak, bu mübarek yerlere gelmeyi herkese nasip etmiyor; bize nasip etti. Bu muazzam bir nimet; içinde pek çok nimet bulunan bir nimet. Buraya geldiği zaman insanın aç açık kalma durumu olabilir. Biz ise burada beş yıldızlı otellerde, sıcak soğuk yatma yerlerinde, türlü türlü nimetleri yiyerek, evimizde olmayan rahatı burada görerek

yaşıyoruz. Doğrusu evimizde bu kadar rahat yok, bu kadar istirahat yok. Çünkü evin işini hanımlar kendisi yapmak zorunda, burada hanımlar da çalışmıyor. Sultanlar gibi yaşıyorsunuz. Allah daim etsin. Mâşaallah; Allah bereket versin, güzellikler versin.

Ama günler bitiyor, tekrar dönmek gerekiyor. Kazanılan güzel vasıfların, güzel âdetlerin, büyük sevapların devam ettirilmesi, kazanılması kadar önemlidir. Buralarda günahattan, haramdan uzakta, ezan okundukça hemen Harem-i Şerif'e koşturduk, koşturuyoruz. Namaza farzdan evvel gidiyoruz. Bir vakitten sonra öteki vakti bekliyoruz. İnşaallah, bunların hepsi memlekete döndüğümüz zaman da olmalı.

a. Namaz Dinin Direğidir

Namaz dinin direğidir. Şurada kurayla açtığım sayfada gene namazla ilgili bir hadis çıkmıştı. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ تَعْجِيلُ الصَّلَاةِ لِأَوَّلِ وَقْتِهَا

Inne ehabbe'l-a'mâli ila'l-lâhi azze ve celle ta'cîlu's-salâti li-evveli vaktihâ.¹

“Allah’ın en sevdiği ibadetlerden birisi namazı ilk vaktinde, hemen kılmak; geriye bırakmamaktır.”

O da işte burada cemaate koşturduğumuz gibi oluyor. Burada bu sevapları almayı öğrendiniz, aman Türkiye’de gevşemeyin. Döndüğünüz zaman Türkiye’de de namaza böyle koşun. Çok güzel! Sabah namazlarına burada herkes kalkıyor, hiç yadırgamıyor, zor gelmiyor. İnşallah Türkiye’de de öyle erken kalkıp sabah namazına camiye gidersiniz. Yatsı namazlarını kılarıyorsunuz. Namaz aralarında Kur’ân-ı Kerîm’leri okuduğunuz, tesbihleri çektiğiniz gibi orada da güzelce ibadetlerinizi yaparsınız.

---

¹ Ahmed b. Hanbel, VI, 375, r. 27105; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, VII, 414, r. 19581; Bk.Dârekutnî, *Sünen*, I, 465, r. 975; Taberânî, *el-Mu'cemül-kebîr*, XXV,82, r. 208;

Cenâb-ı Hakk'ın bizi daldırdığı nimetlerine, batırdığı, gark ettiği nimet deryasına çok şükürler olsun, hamd ü senâlar, şükürler edelim; bu bir. İkincisi; burada kazandığımız güzel alışkanlıkları inşaallah memleketimize döndüğümüz zaman da unutmayalım.

Allah'ın en sevdiği ibadetlerden birisi; az da olsa yaptığı güzel bir ibadeti bırakmadan, devamlı yapmasıdır. Allah'ın en çok sevdiği şekillerden birisi de budur; az da olsa devamlı yapmak. Eskilerden kimisi yüz rekât namaz kılmadan dükkânını açmazmış. Evvela perdeyi kapatırmış, yüz rekât namazını kılarmış. Ondan sonra perdeyi açar, alışverişe başlarmış. Biz öyle yapamıyoruz; farzları zor kılıyoruz, bazen sünnetleri kaçırıyoruz... Ama ibadetlerin Allah indinde en sevgilisi, makbulü az da olsa devamlı olanıdır. Onun için devam edeceğiz. Yani harlayıp sönmek, yanıp bitmek değil... İnşaallah, buralarda bir şeyler öğrendik, öğrendiklerimizi devam ettirelim. Allahu Teâlâ hazretleri yardımcımız olsun.

b. Ol Der Oluverir

Bir de; Allahu Teâlâ hazretleri her şeye kâdir olduğu halde bir şeyi yapmayı murat ettiği zaman;

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ

*Innemâ emruhû izâ erâde şey'en en yekûle lehû kün fe-yekûn.*² “Allahu Teâlâ hazretleri bir şeyin olmasını murat ettiği zaman, ‘ol’ buyurur, o da olur.” O kadar kolay. O’nun için zor bir şey yoktur.

Inne külle asîrin aleyhi yesir. “Her zor iş O’na kolaydır.” Buna rağmen Cenâb-ı Hak bizlere vazife vermiştir. Dini korumak, dine yardımcı olmak vazifemizdir.

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

*In tensuru'l-lâhe yensurküm ve yüsebbit akdâmeküm.*³ “Siz Allah’a yardım ederseniz O da size yardım eder, sizin ayağınızı sağlam

² 36/Yâsîn, 82.

³ 47/Muhammed, 7.

bastırır.” buyuruyor. Halbuki kendisi yardıma muhtaç değil. Ne demek? “Allah’ın dinine yardım ederseniz, siz de Allah tarafından mükâfâtlandırılırsınız.” demek. Sonra;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ

*Yâ eyyühellezîne âmenû kûnû ensara’l-lah.*⁴ buyuruyor. “Ey iman edenler, Allah’ın yardımcıları olun!” Allah yardıma, yardımcıya, şerîke muhtaç değil; münezzehtir. *Ğaniyyün ani’l-âlemîn...*⁵ Ama bu; “Allah’ın dinine yardım ederseniz o payeyi kazanırsınız.” demek. Allah’ın yardımcılığı sıfatını Allah’ın dinine yardım etmekle veriyor.

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا

*Vellezîne câhedû fînâ le-nehdiyennehum sübülenâ.*⁶ Cenâb-ı Mevlâ; “Kim bizim uğrumuzda cihad ederse biz de böyle cihad edenlere, bize gelen yolları, bize kavuşturan yolları gösteririz, o yollara sokarız.” buyuruyor. Onun için bir vazifemiz; İslâm’ın

⁴ 61/Saff, 14.

⁵ 3/Âl-i İmrân, 97.

⁶ 29/Ankebut, 69.

gerilememesi, müslümanların sayısının azalmaması, İslâm'ın duraklamaması ve yayılması için çalışmaktır.

Kâfirler, müslümanları kese kese yok etmeye çalışıyorlar. Mü'minler de müslümanları artırmaya çalışacak. Hatta ciddi olarak aklıma şöyle geldi ve söyledim. Mesela Bosna savaşında kâfirler, müslümanlardan kaç milyon kişiyi öldürdüler? Kafkasya'da ne kadar kişiyi öldürdüler? Başka cihad edilen yerlerde ne kadar kişiyi öldürdüler? Ölenlerin yerine ne kadar yeni müslümanın yetişmesi gerekiyor. Bu iki şekilde olur. Bir, çok çocuk sahibi oluruz ve çocuk sahibi olan kimseler çocuklarını müslüman yetiştirir. O zaman müslümanların sayısı artar. Eğer biz çocuklarımızı dünyaya getirir de, lise çağında, üniversite çağında elimizden kaptırırsak, namazlı niyazlı bir anne babanın çocuğu İslâm'a düşman bir insan olursa, bu çok büyük kayıptır. Onun için çocuklarımızı hafız mı yetiştiririz, hoca mı yetiştiririz artık nasılsa şuurlu, gayretli, himmetli, mücahit kimseler olarak yetiştirmeye çalışmalıyız. Çok çocuk yetiştirmeye çalışmalıyız. Çok çocuk sahibi

olmak da önemli, sayımızın da düşmemesi lazım. Şu kadar şuurlu müslüman vardı; bu artmalı. Kesildikçe azalmamalı; artmalı.

c. Allah Yolunda Öldürülenlere Ölü Demeyin

Öldürülenler şehittir. Allah yolunda öldürülürlerse onlara ölü bile denmez.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ
أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

*Ve lâ tekûlû li-men yuktelü fî sebîli'l-lâhi emvâtün bel ahyâün ve lâkin lâ teş'urûn.*⁷

Allah onlara bir başka hayat-ı mâneviye veriyor, onların rütbesi çok yüksek... Ölenlere değil de ölmeyip kalıp da İslâm'dan uzaklaşanlara ağlamamız lazım. Vah yazık ki, bir zamanlar koca İspanya müslümanken şimdi ne hale düştü! Koca Balkanlar müslümanken şimdi ne hale geldi! Bir zamanlar Arnavutluk'un yüzde doksan dokuzu müslümanken şimdi o nispet düşmüş! Ona ağlamamız lazım. Demek bu yetişenler

---

⁷ 2/Bakara, 154.

İslâm'dan uzaklaşıyor. Zaten biz derme çatma müslümanlarız. Bizim Müslümanlığımızı ölçecek olsak ne kadardır? Çocuklarımız bizden de beter olacaksa, o zaman oturup hüngür hüngür ağlayalım, gece gündüz ağlayalım. Çocuklarımızı müslüman yetiştirmeye gayret edelim.

İslâm'dan kendi nefsimize, şeytana veya münâfıklara, fâsıklara, fâcirlere taviz vermeyelim. Kendi nefsimize taviz nasıl olur?

Cenâb-ı Hak, “Sabah namazına gel!” diyor *Hayyâ ale's-salâh* Nefis de diyor ki; “Yat, uyu!” Anne baba çocuğu için der ki; “Yazık! İkide yattı, üçte yattı, uyusun; sonra kılar.” Böyle demek nefse taviz vermektir. “Seni zalim nefis seni! Allah sana türlü türlü nimetler veriyor da sen davet ettiği zaman O’nu red mi edeceksin? Kalk bakalım!” diye nefse, düşmana, şeytana fırsat vermemek lazım. İslâm’ın hiçbir hükmünü hor hakir görmemek, görenlere de yüz vermemek lazım.

Birisi size gelse hakaretâmiz bir söz söylese veya şânınıza, mevkinize yakışmayan bir muamele etse derhal kızarsınız:

“Şuna bak! Bu ne biçim saygısızlık! Böyle yapamazsın, buna hakkın yok!” dersiniz. Ama İslâm’a, Müslümanlığa, Kur’ân-ı Kerîm’e, Peygamber-i Zîşanımız’a karşı, onları korumaya karşı daha da dikkatli olmalıyız. Oradan da taviz vermemeliyiz. Kur’ân-ı Kerîm’in ahkâmını öğrenip uygulamalıyız. Peygamber Efendimiz’in hadîs-i şerîflerini okuyup uygulamalıyız. Bunları temenni ediyorum.

Güzel yerlerde güzel şeyler düşünün. Bu temennilerimize uygun; şeytana uymadan, aldanmadan, fânî dünyanın menfaatlerini düşünüp raydan, yoldan çıkmadan yaşamayı Allah cümlemize nasip etsin. Şeytan tecrübeli bir aldatıcıdır; aldatabilir. Allah’a sığınırız; şeytan bizi aldatmasın, çocuklarımızı aldatmasın, baştan çıkarmasın. Nefis çok inatçı bir düşmandır. Çok ısrarlıdır, istediği şeyi devamlı ister. Şımarık, yaramaz, huysuz, inatçı bir çocuk gibi boyuna ister. Onu yenmek de kolay değil.

d. En Azılı Düşmanın Nefsindir

A'dâ adüvvüke nef süke. “En azılı düşmanın nefsidir.” diye hadîs-i şerîfte bildiriliyor. Nefse de galip gelmeyi Allah nasip etsin.

Pazartesi-perşembe oruçlarını, eyyâm-ı bîz oruçlarını tutun. Böylece nefse karşı kuvvetlenin. Zikr u tesbihlerinizi çok yapın çünkü Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'inde;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

*Yâ eyyüllezîne âmenü'z-kürallahe zikran kesîra*⁸ buyuruyor.

Zikreden, Allah'ın hıfz-ı himâyesine girer. Allah zikredenleri korur. Zikri çok yapın, ibadetlere sımsıkı sarılın, ilme sarılın. İlim dediğimiz zaman Kur'ân-ı Kerîm'i, Peygamber Efendimiz'in sünnetini, âhirette sizi cennete götürecek bilgileri ihtiva eden ilim dallarını kastediyoruz. Onları iyi öğrenin. “Ben ne yaparsam cennete girerim?” diye bunları

---

⁸ 33/Ahzab, 41.

anlayıp öğrenip kendiniz uygulamaya çalışın. Birbirinize çok dua edin, karşılıklı birbirimize çok dua edelim. Çünkü mü'minin mü'mine duası makbuldür. Burada siz seferî durumdasınız. Seferî, misafir; gariptir, gurbettedir. Gurbette olanın duası ayrıca makbuldür. Memleketimizdeki yakınlarımız için şimdiden burada, yolda dualar edin.

Allah şaşırana hidayet eylesin. Doğru yolda yürüyenlere kuvvet versin. Kötü, üzücü halleri iyi, sevindirici hallere döndürsün. Mü'minlerin gönüllerini birbirleriyle birleştirsün.

Biliyorsunuz, bir müslüman bir münafığa; *yâ seyyidî* yani “efendim” derse; Arş-ı Âlâ zangır zangır sallanmış. Arş-ı Âlâ’yı sallandırmayın. Münafıklara yüz vermeyin. Doğru sözlü, doğru özlü olun. Aklınızı, mantığınızı kullanın ama cenneti kazanma yolunda kullanın. Çünkü herkes aklını kullanıyor, herkesin bir aklı var ama kimisininki şeytânî, kimisininki nefsânî, kimsininki dünyevî, kimisininki maddî. Siz mânevî ve uhrevî yönde sevap kazanmaya yönelin, onun için çalışın. Birbirinize dua edin.

Allahu Teâlâ hazretleri hepinizi sevdiklerinizle, çoluk çocuğunuzla, büyüklerinizle, küçüklerinizle, arkadaşlarınızla, dostlarınızla birlikte cennetle, cemaliyle müşerref eylesin. İki cihanda aziz olun.

Yola çıkacaklara hayırlı yolculuklar dileriz. Medine-i Münevvere'ye gidenlere rica edelim bizi orada duadan unutmasınlar. Peygamber Efendimiz'e salât ü selâm ve tahiyât u salât u selâmlarımızı naklediversinler.

***

SORU

Soru: Memleketimize dönünce nasıl hizmet edelim?

Cevap: Çevrenizdeki arkadaşlarınızla istişare edersiniz. İstişarenin bereketiyle yürünen yolda çalışmaları yaparsınız.

Derneklerle ilgili hususları yönetici kardeşlerimizle görüşürsünüz. Dernekler Allah rızası için topluca çalışma yapılan yerlerdir. Orada Allah rızası için çalışmalar yapmak

lazım. Çalışmalara katılan katılır, katılmayan kendisi bilir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

e. Daima Hakkı Destekleyecek Zümre

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَى الْحَقِّ
لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ

Lâ tezâlû tâîfetün min ümmetî zâhirîne ale'l-hakkı lâ yedurruhüm men hazelehüm.
“Ümmetimden bir kısım mübarek insanlar daima hakkı destekleyecekler, bazılarının onları yardımsız bırakmaları onlara bir zarar vermeyecek.” buyuruyor. “Allah bu devirde bizi o zümreden eylesin.” diye Cenâb-ı Hakk’a dua ediyoruz. Onun için yardım eden eder, etmeyene aldırmayın; siz yolunuzda yürümeye devam edin.

Bir arkadaşımız cinlerden dolayı rahatsızlık duyuyormuş, korkuyormuş.

Muhterem kardeşlerim, bu kardeşimiz günde beş yüz defa *lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'l-lâhi'l-aliyyi'l-azîm* çeksin ama mânasını düşünerek.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'l-lâhi'l-aliyyi'l-azîm ne demek?

“Güç ve kuvvet Allah’ındır, Allah’tan başkası zarar veremez. Gücün, kuvvetin sahibi Allah’tır.” demek. Allah’a sığın, *tevekkeltü ala'l-lâh* desin, *lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'l-lâhi'l-aliyyi'l-azîm* desin çünkü bu zikir Arş-ı Âlâ’nın hazinelerinden bir hazinedir. Allah, bunu söyleyenin yetmiş türlü veya doksan türlü derdine deva ihsan eder. “Peygamber Efendimiz; “Bunun en aşağısı gam çekmektir, iç sıkıntısıdır.” buyuruyor Bunun anlamını düşününe düşününe çeksin. Allah’a tevekkül edene hiçbir varlık zarar veremez. Ne Amerika, ne Rusya, ne cinler, ne periler, ne şeytanlar...

Cenâb-ı Hak; *Innehû leyse lehû sultânün ale'l-lezîne âmenû ve âlâ rabbihim yetevakkelûn* âyet-i kerîmesinde ne buyuruyor?

“Cinlerin, şeytanların iman edenlere, Rabbına tevekkül edenlere gücü yetmez, dışı geçmez.” demek oluyor. Onun için Allah’a tevekkül edin. Allah, Kur’ân-ı Kerîm’de *fe-tevekkelû* diye emrediyor. Birçok âyet-i kerîmede *fe-tevekkel ala'l-lah*. “Allah’a

tevekkül edin.” diye emrediliyor, tavsiye ediliyor. Evrad kitabımızda da tevekkül bölümü var, o âyet-i kerîmeleri biliyorsunuz.

Tevekkülü emrediyor da hiç tevekkül ediyor musunuz? Biraz tevekkül edin! Emir tutun biraz! *Tevekkeltü ala'l-lâh, yâ Rabbi* deyin; ne olacak? Allah istemeden birisi gelip de senin canını alabilir mi? Alamaz. Ömrün vadesi dolmadan canın çıkar mı? Çıkmaz. Allah sıhhat verdiyse seni birisi hasta edebilir mi? Edemez. Seni ateşin içine atsalar, ateş seni yakar mı? Yakmaz. İbrahim *aleyhisselam*'ı yakmadı. Vallahi billahi yakamaz. Denizden yarıp geçirir, ateşi gülistan eyler. Allah kendisine tevekkül edene ateşi gül bahçesi eyler, denizi yol eyler. Etmedi mi Musa *aleyhisselâm*'a? Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'de bunları bize niye söylüyor? İbret alalım, bilelim, korkmayalım diye. Korkmayın! Korkarsanız Allah'tan korkun! Korkulacak yer Allah. “Ya ben Rabbimin rızasını kaybedersem” diye korkun, ağlayın ama lütfen Allah'tan gayrıdan korkmayın. Müslüman Allah'tan gayrıdan korkmaz. Şeytandan da korkmaz, cinden de korkmaz.

Hanım kardeşlerimiz ilmî çalışmalar yapmak için bir araya gelmişler. “Hangi kitapları okuyalım?” diye soruyorlar.

İbn Kesîr tefsirini bitirsinler; Kur’ân-ı Kerîm’i tam öğrenmiş olurlar. *Sahîhu Buhârî*’yi şerhiyle beraber okusunlar. Diyanet neşretti. Bir dahaki hacca kadar bu malzeme size yeter. Bir dahaki umreye kadar daha fazla kitaba lüzum yok. Onları da okursanız alim olursunuz; biz size soru sormaya başlarız. “Şu mesele nasıldı, ben unuttum, sen yeni okudun.” deriz.

Allah hepinizden razı olsun.

***

DUA

*Sübhâne rabbiye’l-aliyyi’l-a’le’l-vehhâb.
el-Hamdü li’l-lâhi rabbi’l-âlemîne hamden
kesîran tayyiben mübâreken fîh alâ külli hâlin
ve fî külli hîn. Ve’ssalâtü ve’s-selâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî
ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmid-dîn.*

*Emmâ ba’du. Fe yâ Rabbenâ yâ Rabbenâ
yâ Rabbe’l-âlemîn, yâ Rabbe külle şey’in ve*

melîkehû, yâ Rabbe'n-nâs, yâ Melîke'n-nâs, yâ İlâhe'n-nâs, yâ Rabbenâ!

Okumuş olduğumuz, kardeşlerimizin okumuş olduğu bütün Kur'ân-ı Kerîm hatimlerini, süver-i Kur'âniye'yi, tehlilât hatimlerini, *lâ ilâhe illallâh* kelime-i tevhidlerini, salât u selâm hatimlerini, salât-ı tefriciyelerini ve okunmuş olan bize kadar gönderilmiş veya gönderilmemiş zikr ü tesbîhâtı, ibadet ve taati, hayrât u hasenâtı, kardeşlerimizin senin rızan için yaptıkları masrafları, buralarda verdikleri sadakaları, yardımları lütfunla, kereminle ahsen ve etem olarak makbul eyle yâ Rabbi!

Cümlemizi ve cümlelerini rahmetine nail eyle, rızana vasıl eyle. Yâ Rabbi!

Okumuş olduğumuz bu hatimlere, sûrelere, salât u selâm ve zikr ü tesbîhâta, gayb hazinelerinden, fazl u kereminle ecr-i cezîl, sevâb-ı kesîrler ihsan eyle! Yâ Rabbi!

Hâsıl olan ücûr-ı mesûbâtı şu mübarek akşam, bu mübarek yerde sevgili Peygamberimiz, Efendimiz, rehberimiz, serverimiz Muhammed-i Mustafâ *aleyhi*

efdalü's-salavâti ve ekmelü't-tahiyyâti ve't-teslîmât hazretlerine âcizâne, nâçizane, muhibbâne, sâdikâne şu anda hediye eyledik, rûh-ı pâkine vâsıl eyle!

Peygamber Efendimiz'i cümlemizden hoşnut ve razı eyle! Peygamber Efendimiz'in rızasına nail olmayı, şefaatine ermeyi, âhirette de komşusu olmayı cümlemize nasip eyle! Yâ Rabbi!

Okuduklarımızdan hâsıl olan ücûr-ı mesûbâtı Peygamber Efendimiz'in sevdiği mübarek âline, ahabına, etbâına, aile efradına, zürriyet-i tayyibesine ve hâssaten mânevî varisleri olan ulemâ-i muhakkikîn ve meşâyih-i vâsılîn ve evliyâullâh-i mukarrabîn ve mürşidîn-i kâmilin ü mükemmilîn büyüklerimizden cümlesinin ruhlarına ve hâssaten Ebû Bekir es-Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ ve sair sahabe *rıdvanullahi teâlâ aleyhim ecmaîn* hazerâtından şeyhimiz kutbu'l-aktâb Muhammed Zahid Kotku İbn İbrâhim el-Bursevî hazretlerine kadar güzerân eylemiş olan cümle sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemizin ruhlarına ayrı ayrı hediyeler eyledik, vâsıl eyle!

Sâir enbiya ve mürselîn ve evliyâullâh-ı müslimîn ü müslümâtın ruhlarına da hediye eyledik, vâsıl eyle! Cümlesinin mânevî sevgilerine, yardımlarına, himmetlerine, teveccühlerine, iltifatlarına, şefaathlerine, türlü türlü ikramlarına cümlemizi nail eyle! Yâ Rabbi!

Şu okuduklarımızdan hâsıl olan üçûr-ı mesûbâttan emsâl-i kesîresinden âhirete göçmüş olan mübarek, sevgili annelerimizin, babalarımızın, dedelerimizin, ninelerimizin, tarihin içine doğru tanıdığımız, tanımadığımız ecdâd u ceddâtımızın, akrabâ-i taallukâtımızın, ihvân-ı ahbâb u yârânımızın ruhlarına da ayrı ayrı hediyeler eyledik, vâsıl eyle! Sair mü'minîn ü mü'minât, müslimîn ü müslümâta da ikram eyle! Ve hâssaten şu mübarek beldenin kabristanlarında ve hâssaten Cennetü'l-Muallâ'da medfun bulunan bütün geçmişlerimizin ruhlarına hediye eyledik, vâsıl eyle! Cümlesinin kabirlerini şu hediyelerimizle pür-nûr eyle! Ruhlarını sevindirip mesrûr eyle! Seyyiâtı olanların seyyiâtlarını hasenâta tebdîl eyle! Dünyadaki hatalarından, günahlarından

kabirde azap görenler varsa azaplarını def' u ref' eyle! Cümlesine lütfunla muamele eyle! Derecelerini yüksek eyle! Kabirlerini, kabir istirahatlerini yevmen fe-yevmen müzdâd eyle! Kabirlerini cennet bahçesi eyle, yâ Rabbi!

Bizlere de sevdiğin, razı olduğun kullar olmayı nasip eyle! Bedenlerimize, ruhlarımıza, vücutlarımıza sağlık, sıhhat ve âfiyetler ihsan eyle. Küçük büyük, maddî mânevî, ruhî bedenî hastalıklarımıza ve yakınlarımızın hastalıklarına acilen ve kâmilen daimî şifalar ihsan eyle! Yâ Rabbi! Şifa senden, bizlere şifa ihsan eyle! Cümlemize hayırlı, sağlıklı, âfiyetli, izzetli, hürmetli, uzun ömür sürmeyi nasip eyle!

Kimsenin önünde bizleri mağlup ve mahcup düşürme yâ Rabbi!

Hürriyetten sonra esarete uğratma yâ Rabbi! Hapislere düşürme yâ Rabbi! Mahkemelerde, karakollarda zulme uğratma yâ Rabbi! Sağlıklı âfiyetli yaşamayı nasip eyle yâ Rabbi!

Müslümanların elinden çıkmış olan İslâm beldelerini müslümanlara tekrar ihsan eyle yâ Rabbi! Müslüman olmamış diyarlara da İslâm'ı götürüp oradaki ahaliye İslâm'ı tanıtmayı, onların da İslâm'a girmesini sağlamayı bizlere nasip eyle yâ Rabbi! Senin dinini dünyanın her yerine götürüp tebliğ etmeye bizleri muvaffak eyle, yâ Rabbi!

Hayırlı düşüncelerle kurmuş olduğumuz derneklerimizi, vakıflarımızı pâyidâr eyle, yâ Rabbi! Mekteplerimizi, müesseselerimizi daimî eyle yâ Rabbi! Düşmanların hücumlarından, baskılarından kapattırma yâ Rabbi! Hizmetlerimizi geriletme, yâ Rabbi! Bizleri korkuya düşürme, yâ Rabbi!

Yolunda daim, ibadetine müdavim, İslâm'a hizmette daim eyle yâ Rabbi!

Sen her şeyi bilirsin, yâ Rabbi! Dünyanın ve âhiretin bildiğimiz ve bilmediğimiz her türlü nimetlerini bizlere ihsan eyle, yâ Rabbi, bizleri nail eyle, yâ Rabbi! Dünyanın ve âhiretin her türlü şerlerinden, bizim bildiğimiz bilmediğimiz, aklımıza gelen gelmeyen kötülüklerinden bizleri korusun, yâ Rabbi!

Cümlemize uzun ömürler ihsan eyle, yâ Rabbi! Evlatlarımızın, zürriyetlerimizin mürüvvetlerini, güzel günlerini, başarılarını, mutluluklarını göster, yâ Rabbi! Kötü hallerini, kötü günlerini görüp üzüntülü ömür sürmekten bizleri koru, yâ Rabbi! Evlatlarımızı hayırlı evlatlar eyle, yâ Rabbi! Kıyamete kadar nesillerimizi mü'min-i kâmil eyle, yâ Rabbi!

İmandan sonra küfre düşürme, yâ Rabbi! İzzetten sonra zillete uğratma, yâ Rabbi! Kabulden sonra reddetme, yâ Rabbi! Yolunda daim, zikrinde müdavim eyle, yâ Rabbi! Son nefeste Kur'ân-ı Kerîm ile iman ile salât u selâm ile ve buyurun beraber diyelim; *eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve resûlühû* diye diye mü'min-i kâmiller olarak *Fe-ravhun ve reyhânün ve cennetü naîm.*⁹ diye âyet-i kerîmede tavsif edilen hoş şekilde âhirete göçmeyi cümlemize nasip eyle yâ Rabbi!

Kabirlerimizi cennet bahçesi eyle, yâ Rabbi! Mahşer günü bizi Peygamberimiz'in yanında livâü'l-hamd'i altında topla, yâ Rabbi!

---

⁹ 56/Vâkıa, 89.

Peygamberlerle, sıddıklarla, şehitlerle, salihlerle haşreyle, yâ Rabbi! Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde gölgelendirdiğin bahtiyarlardan olmamızı nasip eyle, yâ Rabbi! Defter divan açıp, hesaba çekip, bizi terletip, mahşer halkına mahcup düşürme yâ Rabbi! Rezil rüsvâ eyleme, yâ Rabbi! Seyyiâtı galip gelip cehenneme düşenlerden etme, yâ Rabbi! Hasenâtı galip olup fazl u kereminle cennetine bi-gayri hisâb girenlerden eyle, yâ Rabbi! Habîb-i Edîb'ine komşu eyle, yâ Rabbi! *Selâmün kavlen min rabbi'r-rahîm* selamına mazhar eyle, yâ Rabbi! Rıdvân-ı Ekber'ine vâsıl eyle, yâ Rabbi!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, “Her hatim bittiği zaman yapılan dualar müstecab olur.” diye müjdelemiş; *İnde külli hatmetin da'vetün müstecâbetün* buyurmuş. Yâ Rabbi! Bugün de biz hatimler indirdik, el kaldırdık, sana şu mübarek beldede dua ediyoruz, bizim de şu dualarımızı müstecâb eyle, yâ Rabbi! Bizi tekrar tekrar Kur'ân-ı Kerîm hatimlerine muvaffak eyle, yâ Rabbi! Kur'ân-ı Kerîm'i kavî olarak ezberlemeyi nasip eyle, yâ Rabbi! Tekrar

tekrar haclar, umreler yapmaya muvaffak eyle, yâ Rabbi! Rızana uygun ömür sürüp, sevaplar kazanıp, sevdiğin kul olmayı nasip eyle, yâ Rabbi! İki cihanda yüzümüzü ak eyle, yâ Rabbi! Kara eyleme yâ Rabbi!

Sübhâne rabbenâ rabbi'l-izzeti ammâ yesıfûn ve selâmün ale'l-mürselîn ve'l-hamdü li'l-lâhi rabbi'l-âlemîn. el-Fâtihâ.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

8 Cemâziye'l-Âhir 1421 /

06.09.2000

Mekke

[Bütün HAC VE UMRE SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

